

CARACTERISTICA STRUCTURII MORȚII VIOLENTE ÎN RAIONUL GLODENI

Gheorghe Baciu¹, Sergiu Solovei²

¹Catedra Medicină Legală USMF „Nicolae Testemițanu”

²Centrul de Medicină Legală pe lângă Ministerul Sănătății al Republicii Moldova

Summary

Characteristics of Violent Death's Structure in Glodeni District

608 cases of violent death in Glodeni district of Republic of Moldova during 10 years (2001–2010) were studied. These cases constituted 58,65% from the total number of examined cadavers. Acute intoxications (22,78%), in 90,3% of cases with alcohol and carbon monoxide; mechanical asphyxia (18,03%), in 85,5% of cases hanging and drowning; mechanical lesions (14,27%), in 81,1% of cases road trauma and lesions with blunt objects are the most frequent causes of death.

Rezumat

Studiului a fost supus un lot de 608 cazuri de moarte violentă a populației din raionul Glodeni R.M., ceea ce a constituit 58,65% din numărul total de cadavre cercetate în secția medico-legală pe parcursul a 10 ani (2001–2010). Mai frecvente cauze a morții a fost: intoxicațiile acute (22,78%), din care în 90,3% cu alcool etilic și derivații lui și cu monoxid de carbon; asfixiile mecanice (18,03%), dintre care în 85,5% prin spânzurări suicidale și înecuri accidentale; leziuni mecanice (14,27%), produse în 81,1% în accidente rutiere și prin acțiuni traumatice cu diferite obiecte contondente.

Actualitatea

Moartea violentă ocupă un loc aparte în structura mortalității generale a populației din toată lumea. Odată cu complexitatea cercetării acestor cazuri în plan mondial considerabil a crescut și numărul de catastrofe tehnologice, accidente de trafic, calamități naturale, conflicte militare regionale, acte criminale și de terorism etc. În astfel de situații pierderile omenești și economice sunt enorme, provoacă un stres psiho-emoțional grav la rude și la supraviețuitori, ceea ce pune în gardă întreaga societate. Nu este ocazional faptul că acestei probleme extrem de importante se trage tot mai multă atenție din partea multor specialiști și a organelor de stat.

M. Plămădeală [8] arată, că infracțiunile și actele criminale totdeauna au prezentat un interes deosebit pentru societate, deoarece ele reflectă în mare măsură probleme conceptuale, sociale și politice ale perioadei respective de dezvoltare. Autorul menționează că infracțiunile poartă un caracter social și din motive că sunt determinate de condițiile concrete ale vieții cotidiene, includ fapte săvârșite de oameni contra intereselor societății. De aceea sarcina principală care stă în fața organelor de stat și a întregii societăți, este prevenirea tuturor formelor de infracțiuni, cu atât mai mult a crimelor grave contra omului.

Sistematizarea datelor serviciului medico-legal din Republica Moldova a demonstrat [1] că moartea violentă în anii 1964–1993 a constituit în mediu 65% din numărul total de cercetări pe cadavre. În structura lor au predominat traumele mecanice (45,6%), urmate de asfixiile mecanice (26,7%) și intoxicațiile acute (17,4%). Printre leziunile mecanice s-au evidențiat traumele de trafic (63%), dintre asfixiile mecanice au predominat cazurile de înec (54,5%) și strangulări a gâtului (41,3%), iar în structura intoxicațiilor letale au predominat cele cu oxid de carbon și cu alcool etilic. În anii premergători (1998–1999) indicii morții violente în republică s-au micșorat până la 60% din numărul total de cercetări pe cadavre [2], iar în anii 2001–2005 numărul de cercetări medico-legale pe cadavre cu moarte violentă și neviolentă practic deja s-a egalat [3].

Raporturile dintre indicii morții violente și neviolente, înregistrați în ansamblu pe întreg serviciu medico-legal din republică esențial nu diferă esențial de cei stabiliți în mai multe secții medico-legale teritoriale. Astfel, din numărul total de cercetări pe cadavre în raionul Ungheni incidența morții violente a constituit 55,6% [7], în raionul Orhei acest indice a constituit în

mediu 58,86% [5], în raionul Râșcani a avut loc o descensiune treptată a acestui indice: 66,3% (2003), 58,7% (2004) și 56,0% în anul 2005 [6], iar în raionul Criuleni în anii 1996–2000 moartea violentă a oscilat între 60-72% din numărul total de cercetări pe cadavre [4].

Printr-o analiză suplimentară a volumului de cercetări pe cadavre, efectuat pe parcursul anilor în secțiile medico-legale din republică, s-a stabilit, că în ultimul timp s-a observat o evidentă tendință de micșorare a numărului de cercetări medico-legale a persoanelor decedate prin moarte violentă și creșterea cazurilor de moarte neviolentă, nemotivat expediate masiv pentru cercetare de către organele de drept. Această situație neordinară nu numai că a dublat volumul de cercetări pe cadavre prevăzut statelor de funcție în ultimii ani pentru un medic, dar influențează negativ asupra calității și timpului de finisare a concluziilor respective, precum și prezentarea tardivă a lor organelor de drept.

Este incontestabil că valoarea probatorie a expertizelor medico-legale referitoare la diferite forme de moarte violentă este foarte mare, întrucât organele de cercetare penală se prezintă probe obiective și științific argumentate, bazate pe informații concrete prin care se demonstrează cu certitudine legăturile de cauzalitate dintre faptele antisociale și consecințele lor asupra victimelor. Nu ocazional legislația în vigoare prevede că toate cazurile de moarte violentă să devină obligatoriu obiect de cercetare medico-legală pentru stabilirea adevărului socio-juridic.

Obiectivele

Scopul principal al studiului constă în aprecierea dinamicii morții violente în teritoriul raionului Glodeni, concretizarea agenților traumatici, a mecanismelor și efectelor de acțiune a lor în funcție de vârstă și sexul victimei.

Material și metode

În calitate de material pentru investigare au servit cazurile de moarte violentă cercetate în secția medico-legală din Glodeni într-o perioadă de 10 ani (2001–2010). Analizei a fost supus un lot de 1037 cazuri, dintre care 608 cu moarte violentă, înregistrată la toate categoriile de vârstă a populației din raion. Indicii numerici au fost sistematizați și analizați separat pentru fiecare grupă a agenților traumatici, ținându-se cont de circumstanțele evenimentelor și a grupelor de vârstă a victimelor.

Rezultate și discuții

Cercetările noastre au demonstrat că moartea violentă în raionul Glodeni constituie 58,65% din numărul total de cadavre cercetate în cadrul secției medico-legale din teritoriu. Raportul morții violente dintre bărbați și femei a constituit, respectiv 75,8 și 24,2%. S-a constatat că dinamica anuală a morții violente nesemnificativ oscilează, cea mai mică incidență fiind de 52,88%, înregistrată în anul 2005, iar maximală – de 66,66% stabilită în anul 2010. Analiza informațiilor obținute ne mărturisește despre specificul structurii morții violente în raionul Glodeni (tab. 1), manifestată prin formele acțiunilor violente, indicii cărora se deosebesc de cele înregistrate în alte localități ale republicii.

Aceasta diferență se referă, în primul rând, la înalta rată a intoxicațiilor letale (22,8%), depășind neesențial cazurile de asfixii mecanice (18,03%) și, în special, frecvența traumelor mecanice (14,27%), care tradițional ocupa până în prezent primul loc în structura morții violente, atât în majoritatea raioanelor, cât și în cadrul republicii.

Proprietățile și caracterul factorilor vulneranți esențial s-au deosebit între ei prin efectele și specificul de acțiune traumatică asupra victimei. Intoxicațiile letale (236 cazuri) în majoritatea lor au fost condiționate de alcoolul etilic și derivații lui (62,3%), fiind urmate de intoxicațiile cu monoxid de carbon (28,0%) și alți agenți toxici (9,7%), dintre care au făcut parte acizii, medicamentele, substanțele fosfororganice etc. Majoritatea cazurilor de intoxicații cu consecințe letale au avut un caracter accidental și s-au înregistrat la persoane în vârstă aptă de muncă.

Asfixiile mecanice (187 cazuri) au fost condiționate de mai mulți factori etiopatogenetici. Cum și era de așteptat, cel mai frecvent s-au înregistrat strangulările gâtului cu lațul în acte suicidale, mai frecvent comise de persoanele în vârstă de 35-55 ani prin spânzurare (62,0%). Pe locul doi s-au plasat cazurile de înec (23,5%), toate fiind de origine accidentală, produse în timpul scăldatului pe timp de vară. În 10,7% cazuri de moarte asfictică s-a produs prin obturarea căilor respiratorii cu corpuri eterogene (mase vomitive etc.).

Tabelul 1

Dinamica și structura morții violente în raionul Glodeni

Anii	Total			Caracterul agentului traumatic							
	autopsii, nr.	moarte violentă		intoxicații		asfixii mecanice		traume mecanice		agenții fizici	
		nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
2001	89	57	64,04	17	29,82	24	42,10	14	24,56	2	3,50
2002	110	68	61,81	28	41,17	20	29,41	17	25,00	3	4,41
2003	89	58	65,16	20	34,48	17	29,31	18	30,03	3	5,17
2004	96	53	55,20	21	39,62	17	32,07	12	22,64	3	5,66
2005	104	55	52,88	18	32,72	15	27,27	16	29,09	6	10,90
2006	101	57	56,43	20	35,00	22	38,59	11	19,29	4	7,01
2007	85	49	57,64	15	30,61	15	30,61	17	34,69	2	4,08
2008	102	58	42,96	26	44,62	13	22,41	13	22,41	6	10,34
2009	135	69	51,11	36	52,17	18	26,08	14	20,28	1	1,44
2010	126	84	66,66	35	41,66	26	30,95	16	19,04	7	8,33
Total	1037	608	58,65	236	22,78	187	18,03	148	14,27	37	357

Cu mult mai rar s-au înregistrat cazuri de moarte prin aer confinat (21%) în spații închise și semiînchise (fântâni părăsite, amfore pentru păstrarea vinului etc.), precum și produse prin comprimarea toraco-abdominală (1,7%) cu obiecte voluminoase fără formarea leziunilor periculoase pentru viață.

Leziunile mecanice (148 cazuri) s-au produs prin acțiunea a mai multor agenți traumatici, care s-au soldat cu decesul victimelor. Cel mai frecvent s-au înregistrat traumele rutiere (42,6%), majoritatea dintre care au fost diferite modele de automobile și mai rar de tractoare, motociclete, căruțe. Toate traumele rutiere au avut un caracter accidental. Pe locul doi, în categoria leziunilor mecanice, s-au plasat traumele produse cu obiecte contondente (38,5%), înregistrate în cadrul diferitor situații conflictuale dintre oameni, nu rareori prin acțiuni cu caracter agresiv. În aceleași condiții ostile s-au produs leziunile cu diverse obiecte ascuțite (10,8%). Cu mult mai rar s-au constatat leziuni mortale prin precipitare (6,1%) și traume produse prin arme balistice (2,0%).

Afecțiunile funcțional-destructive cu consecințe letale (37 cazuri) au fost condiționate prin acțiunile temperaturilor extremale (înalță și joasă) și a electrocuțiilor cu curent tehnic și cu mult mai rar prin fulgerație.

Indiferent de categoria agenților traumatici, majoritatea (peste 85%) cazurilor de moarte violentă s-a înregistrat la persoanele apte de muncă și aproape în egală măsură (22-27%) în toate anotimpurile anului.

Concluzii

1. Moartea violentă în raionul Glodeni a constituit 58,65% din numărul cadavrelor cercetate în secția medico-legală pe parcursul anilor 2001–2010. Dinamica anuală a fost nesemnificativă. Structura morții violente se deosebește de formele acțiunilor violente tradițional înregistrate în alte regiuni și în ansamblu în cadrul serviciului medico-legal din țară.

2. În structura morții violente a populației din raionul Glodeni predomină cazurile de intoxicații acute (22,78%), urmate de asfixiile mecanice (18,03%), traumele mecanice (14,20%) și acțiunea agenților fizici (3,57%).
3. Cea mai mare incidență în cadrul intoxicațiilor letale a constituit alcoolul etilic și derivații lui (62,3%) și intoxicațiile cu monoxid de carbon (28%), urmate de asfixiile mecanice, predominante de spânzurări (62,0%) și înecări (23,5%), și leziunile mecanice, care mai frecvent au fost produse prin diverse mijloace de transport (42,6%) și prin acțiuni voluntare cu obiecte contondente (38,5%). Cazurile mortale prin acțiunea temperaturilor extreme și a curentului electric sunt înregistrate cu mult mai rar (3,57%).

Bibliografie

1. Baci Gh. Etiopatogenia morții violente. În: Etiopatogenia infracțiunilor comise împotriva omului. Chișinău, 1997. p.19-22.
2. Baci Gh. Structura și particularitățile morții violente în Republica Moldova. În: Mater. I Congres al medicilor legiști din R.M., Chișinău, 2001, p.33-36.
3. Baci Gh. Referitor la indicatorii mortalității generale a populației. În: Mater. Conf. a II-a a medicilor legiști din R.M., Chișinău, 2006, p.49-56.
4. Ceban A. Cu privire la structura morții violente și neviolente în condițiile unei secții medico-legale de sector. În: Mater. I Congres al medicilor legiști din R.M., Chișinău, 2001, p.48-49.
5. Cobâscan D. Caracteristica medico-legală a mortalității populației în raionul Orhei. În: Mater. Conf. a II-a a medicilor legiști din R.M., Chișinău, 2006, p.65-70.
6. Cuvșinov I., Raileanu S. Structura, etiopatogenia și dinamica morții violente în raionul Râșcani în perioada anilor 2003–2005. În: Mater. Conf. a II-a a medicilor legiști din R.M., Chișinău, 2006, p.82-85.
7. Jantovan Gr. Structura morții violente în raionul Ungheni. În: Mater. Conf. a II-a medicilor legiști din R.M., Chișinău, 2006, p.85-88.
8. Plămădeală M. Starea criminogenă în Republica Moldova la momentul actual. În: Etiopatogenia infracțiunilor comise împotriva omului, Chișinău, 1997, p.16-18.

REFERITOR LA INTOXICAȚIILE LETALE CU ETANOL ÎN RAIONUL CĂLĂRAȘI Gheorghe Baci¹, Nicolae Vodă²

¹Catedra Medicină Legală USMF „Nicolae Testemițanu”

²Centrul de Medicină Legală pe lângă Ministerul Sănătății al Republicii Moldova

Summary

Concerning to the Lethal Intoxications with Alcohol in Călărași District

270 cases of lethal intoxications with alcohol from reports of forensic examination and expertise of Călărași Forensic Centre's department during 40 years (1971–2010) were studied. Lethal intoxications constituted 14,1% from the whole number of cadavers' examinations. Intoxications with alcohol were found in 34,2% from the whole number of lethal intoxications. Most of the examined defunct (91,1%) with ethanol intoxications had the age within 31-70 years. Male to female ratio is 59:41% respectively. The number of alcohol intoxications increases during cold period of the year.

Rezumat

Studiului a fost supus un lot de 270 intoxicații letale cu alcool etilic, cercetate în secția medico-legală din raionul Călărași pe parcursul a 40 de ani (1971–2010). S-a constatat că numărul tuturor formelor de intoxicații letale au constituit 14,1% din numărul total de cercetări pe cadavre în perioada respectivă, iar intoxicațiile cu etanol au constituit în mediu 34,2% din